Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 144 (5237).

24 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Областимизнинг пахтакорлари жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллик юбилейини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олиш, юбилей арафасида «оқ олтин»дан тоғ-тоғ хирмонлар бунёд қилиш учун шу кунларда айниқса катта ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Сувчилар тунни тонгга улаб ғўзаларни қондириб суғоришяпти, механизаторлар ғўза қатор ораларини обитобида юмшатмоқдалар. Ғўза заракунандаси ва касалликлари пайдо бўлган жойлар тез аниқланиб, унга қарши ишлов берилмоқда. СУРАТДА: Бўка районидаги Ленинобод колхозининг илғор сувчилари (чапдан) И. Абдувалиев ва С. Ботировлар колхоз раиси Ю. Мамашоев билан ғўза ҳосилини кўздан кечирмоқдалар. Бу хўжалик юбилей шарафига ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 5—6 центнерга ошириш учун курашмоқда.

Н. Тўраев фотоси.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 22 июль куни Варшавадан Москвага қайтиб келди.

СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Б. Н. Пономарев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари П. А. Абрасимов, Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, Г. Э. Цуканов, К. У. Черненко, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси О. Б. Рахманин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. А. Голиков, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили В. Наперай бор эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари К. В. Русаков ва А. И. Блатовлар ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келдилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба Союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети беш йиллик тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун 1974 йил иккинчи кварталида саноат, қурилиш ҳамда транспорт бўйича Қорақалпоғистон АССР ва республика областлари ўртасида ўтказилган социалистик мусобақанинг якунларини қараб чиқдилар.

Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Жиззах, Сурхондарё, Сирдарё ва Самарқанд областлари тўққизинчи беш йиллик тўртинчи йилининг топшириқларини муваффақиятли бажариш ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун саноат, қурилиш ва транспорт соҳасида ўтказилган республика мусобақасининг ғолиблари деб топилди. Уларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба Союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроқлари ва дипломлар топшириладиган бўлди.

„МОЛНИЯ-2"

Ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланган ҳолда алоқа системаларини янада ривожлантириш программасига мувофиқ 1974 йил 23 июлда Совет Иттифоқида «Молния-2» алоқа йўлдошини баланд эллиптик орбитага чиқариш амалга оширилди. Йўлдош ичида системанинг тўлқинларнинг бир сантиметрлик диапазонида ишлашини таъминловчи ретрансляцион аппарат бор.

«Молния-2» алоқа йўлдоши Совет Иттифоқида олис телефон-телеграф радио алоқасидан фойдаланишни таъминлаш, СССР марказий телевидениесининг программаларини «Орбита» шахобчалари пунктларига узатиш ва халқаро ҳамкорлик учун мўлжаллангандир.

Йўлдош шимолий ярим шарда 4090 километр апогейи ва жанубий ярим шарда 460 километр перигейи билан орбитага чиқарилди. Йўлдошнинг айланиш даври 12 соат 17 минут, орбитанинг оғиши 62,8 градус.

Телевидение программаларини узатиш ва олис кўп каналли радио алоқасини амалга ошириш учун мўлжалланган аппаратлардан ташқари йўлдош ичига команда бериш — ўлчаш комплекси аппарати, шунингдек орбитани мўлжалга олиш, тўғрилаш ва йўлдошнинг энергия таъминоти системалари ўрнатилган.

«Молния-2» йўлдоши орқали алоқа сеанслари белгиланган программага мувофиқ ўтказилади.

ДАДИЛ ЎСИШ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИ 1974 ЙИЛ БИРИНЧИ ЯРМИДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1974 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари чиқарилди. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади: республика меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг қарорларини, партия ва ҳукуматнинг шундан кейинги қарорларини амалга ошира бориш ва тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи 1974 йил планини муддатидан илгари бажариш ва Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, йилнинг биринчи ярмида халқ хўжалигини ривожлантириш, халқ турмушининг фаровонлиги ва маданий савиясини юксалтиришда янги муваффақиятларга эришдилар. Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги тўққизинчи беш йиллик план топшириқларига мувофиқ суратда ривожланмоқда.

Йилнинг биринчи ярми планининг асосий топшириқлари бажарилди, бир қанча кўрсаткичлар бўйича эса ошириб бажарилди.

Саноат ходимлари 1974 йилнинг биринчи ярмида саноат маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилигини ишлаб чиқариш ярим йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1973 йилнинг шу давридагига нисбатан 7,8 процент ўсди, меҳнат унумдорлиги 4,6 процент ошди.

Электр энергетикада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1973 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 15,2 процент, қора ва рангли металлургияда 11,1 процент, химия ва нефть химияси саноатида 9,8 процент, машинасозлик ва металл ишлаш саноатида 12,9 процент, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза — қоғоз саноатида 8,4 процент, енгил саноатда 4,2 процент, озиқ-овқат саноатида 8,4 процент кўпайди.

СССР химия саноати министрлиги корхоналаридан ташқари барча министрликлар ва идоралар маҳсулотни реализация қилиш юзасидан 1974 йилнинг биринчи ярми планини бажардилар.

Қорақалпоғистон АССР, республиканинг барча областлари ва Тошкент шаҳрининг саноати маҳсулотини реализация қилиш юзасидан 1974 йил биринчи ярми планини ошириб бажарди ва саноат ишлаб чиқариши ҳажмини оширди. Фақат Бухоро областидагина саноат ишлаб чиқарилиши ҳажми 1974 йилнинг биринчи ярмида аввалги йилнинг шу давридагига нисбатан бирмунча кам бўлди.

Маҳсулотларнинг кўпгина энг муҳим турлари — электр энергия ва кўмир, минерал ўғит, трактор, культиваторлар, экскаваторлар, трансформаторлар, компрессорлар, осма электр кранлар, йиғма темир бетон конструкциялари ва деталлар, трикотаж буюмлар, шойи газлама, чарм пойафзал, ўсимлик мойи, консерва ва бошқа буюмлар ишлаб чиқариш 1973 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан ортди. 1974 йилда Ўзбекистон ССР корхоналарида маданий-маиший моллар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш анча кўпайди.

Шу билан бирга ахборотда қайд қилинадики, саноат ярим йиллик планни умуман ошириб бажарган ҳолда айрим корхоналар маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш планини бажармадилар, саноат ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмини, меҳнат унумдорлигини камайтириб юбордилар, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланмадилар ва янги ишлаб чиқариш қувватларини суст ўзлаштирдилар.

1974 йилнинг биринчи ярмида республика халқ хўжалигининг барча тармоқларида прогрессив технология жараёнлари кенг кўламда жорий қилинди, техникани янада тараққий эттириш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштириш тадбирлари амалга оширилди.

Илмий тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ва корхоналар янги машиналарни ва материалларни вужудга келтириш ҳамда жорий этиш соҳасида, маҳсулотнинг янги турларини тайёрлаш ва ўзлаштириш соҳасида иш олиб бордилар, халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган **илмий-техникавий проблемаларни** ишлаб чиқишни давом эттирдилар.

Йилнинг биринчи ярмида республика халқ хўжалигида 22 мингга яқин ихтиро ва рационализаторлик таклифи жорий этилди. Бунинг натижасида ҳар йили 40 миллион сўмга яқин маблағ тежалди.

Колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат хўжаликларида, дейилади Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, 1974 йилда кўкламги дала ишлари ва қишлоқ хўжалик экинларини экиш уюшқоқлик билан ўтказилди.

1974 йил ҳосили учун республика хўжаликларининг ҳамма категорияларида 3 миллион 584 минг гектар ерга экин экилди ва экинзорлар 1973 йилдагига нисбатан 23 минг гектар кўпайди; пахтазорлар 42 минг гектар ортиб, 1 миллион 725 минг гектарга етди; дон ва дуккакли дон экинлари майдони 1 миллион 161 минг гектар бўлди ёки бултургидан 32 минг гектар кўпайди. Картошка, сабзавот ва полиз экинлари майдони кенгайди.

Бу йил сув камчил бўлган мураккаб шароитларда колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари экинларни парвариш қилиш ҳамда пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил тўплаш соҳасидаги машаққатли ишни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар.

1973/74 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш учун социалистик мусобақани авж олдирган чорвачилик ходимлари 1974 йилда чорва туёғини ва паррандаларни янада кўпайтириш, уларнинг ҳосилдорлигини ошириш, гўшт, сут, тухум етиштиришни ва давлатга сотишни кўпайтириш соҳасида муайян муваффақиятларга эришдилар.

Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут ўрта ҳисобда 7 процент, ҳар бир товуқдан олинган тухум ўрта ҳисобда 3 процент кўпайди.

Республика колхоз ва совхозлари 1973 йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 9 процент кўп гўшт, 11 процент кўп сут, 14 процент кўп тухум етиштирдилар.

Чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш кўпайди ва 1974 йилнинг биринчи ярмида шу маҳсулотларни харид қилиш (пландан ташқари маҳсулот топширишни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) ошириб бажарилди.

Республика қишлоқ хўжалигининг **моддий-техника базасини** янада мустаҳкамлаш давом эттирилди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга давлатнинг ва колхозларнинг **капитал маблағлари** ишларнинг бутун комплекси бўйича 727,7 миллион сўм бўлди ва 1973 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 13,9 процент кўпайди.

1974 йилнинг биринчи ярмида республика қишлоқ хўжалигига 1,9 минг пахта териш машинаси, 8,9 мингта трактор, 2,6 мингта юк ва махсус автомобиль, 628 та ғалла ўриш ва 771 та силос йиғиштириш комбайни, 3,4 мингта трактор плуги ва 3,4 мингта трактор сеялкаси, 5,9 мингта культиватор ва бошқа техника воситалари етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалиги 2 миллион 385 минг тонна ёки 1973 йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 80 минг тонна кўп минерал ўғит олди.

Ўрта Осиё темирйўли ва шу йўлнинг Ўзбекистон территориясида жойлашган бўлимлари халқ хўжалиги юкларини ташиш ярим йиллик планини 102 процент бажарди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк ташиш ярим йиллик планини 107 процент, юк обороти планини 105 процент бажарди.

Пассажир ташиш ва пассажир обороти ярим йиллик плани 102 процент бажарилди.

Гражданавиацияси Ўзбекистон территориал бошқармаси пассажир обороти ярим йиллик планини 101 процент, пассажир жўнатиш планини 102 процент бажарди.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) маҳсулотининг ҳажми 1974 йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 10 процент кўпайди. Аммо ярим йиллик план бирмунча бажарилмай қолди.

Ўтган ярим йилликда давлат капитал маблағлари ҳисобига 935 миллион сўмлик яъни ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 25 процент кўп асосий фондлар ишга туширилди.

Халқ хўжалигининг турли тармоқларида янги ишлаб чиқариш қувватлари ва объектлари ишлай бошлади. Электр энергетикада турли кучланишдаги 2,5 минг километр узунликдаги электр линияси қурилди. Машинасозликда Тошкент трактор ва Андижон машинасозлик заводларидаги қувватлар қабул қилинди. Химия саноатида рўзғор химияси маҳсулотларини ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди. Тошкент лак-бўёқ заводида янги қувватлар ишга солинди. Бинокорлик материаллари саноати «Узбеккровля» комбинатида томга ёпиладиган юмшоқ материаллар ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлай бошлади.

Халқ хўжалик плани топшириқларига мувофиқ Ўзбекистон ССРда сув хўжалиги қурилиши ишлари кенг кўламда олиб борилди. Андижон сув омбори, Туямўйин ва Тахиатош гидроузеллари, катта Наманган канали қурилиши давом эттирилди. Давлат капитал маблағлари ҳисобига 36,4 минг гектар янги ер суғорилди, 72 минг гектар янги яйловга сув чиқарилди, шунингдек мавжуд суғориладиган ерлар ва яйловларни тубдан яхшилаш соҳасида катта ишлар ўтказилди.

Шу билан бирга айрим объектлар ва қувватларни, шунингдек асосий фондларни ишга тушириш республикада бажарилмай қолди.

Республика халқ хўжалигига сарфланган давлат капитал маблағлари 1974 йилнинг биринчи ярмида 1 миллиард 625 миллион сўмга етди ёки ўтган йилнинг биринчи ярмида ўзлаштирилганидан 13 процент кўпайди.

Давлат пудрат қурилиш-монтаж ташкилотлари умуман республикада ўз кучлари билан бажарадиган ишларнинг ярим йиллик программасини 102 процент бажардилар ва ишлар ҳажмини 1973 йилнинг шу даврига нисбатан 8 процент кўпайтирдилар.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида таъкидлаб ўтилганидек, ўтган ярим йил ичида меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада юксалтириш, уларга маданий ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари амалга оширилди.

Республика халқ хўжалигида (колхозлардан ташқари) банд бўлган ишчи ва хизматчилар сони 1974 йилнинг биринчи ярмида 3 миллион кишини ташкил этди ва 1973 йилнинг шу давридагига нисбатан 3,4 процент кўпайди.

Ўтган ярим йил ичида ишчи ва хизматчиларнинг минимал иш ҳақини кўпайтириш ва шу билан бирга саноатдаги ва бошқа ишлаб чиқариш тармоқларидаги ходимларнинг ўртача ҳақ тўланадиган категориялари тариф ставкалари ва окладларини кўпайтириш тадбирларини амалга ошириш давом эттирилди.

Республика халқ хўжалигида (колхозлардан ташқари) ишловчи ҳар бир ходимнинг пул билан тўланадиган ўртача ойлик иш ҳақи ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3,6 процент ошди.

Ижтимоий истеъмол фондларидан аҳолига бериладиган пул ва имтиёзлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9 процентдан зиёд кўпайди.

Шу йилнинг биринчи ярмида аҳолининг омонат кассаларига қўйган жамғармалари 8,3 процент, омонат қўювчилар сони 4,9 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 1974 йилнинг биринчи ярмида 3.152,4 миллион сўмни ташкил этди ва 1973 йилнинг шу давридагига нисбатан таққослаб олинган нархларда 7,8 процент кўпайди. Чакана товар оборотининг ярим йиллик плани 100,4 процент бажарилди.

Республикада 1974 йилнинг биринчи ярмида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилди. Давлат капитал маблағлари ва уй-жой қурилиши кооперациясининг маблағлари ҳисобигагина умумий саҳни 882 минг квадрат метр бўлган 16,5 мингта янги шинам квартира фойдаланиш учун топширилди. Бундан ташқари ўз маблағлари ва давлат кредити ёрдами билан колхозлар ва аҳоли кўп миқдорда уй-жой қуриб олди. Бу билан бирга уй-жой маданий ва маиший объектларни ишга тушириш ярим йиллик плани бажарилмай қолди.

Шаҳар ва қишлоқларни обод қилиш соҳасида иш олиб борилди. Йилнинг биринчи ярмида газ билан таъминланган квартиралар сони 69 мингдан зиёд, ёки 4,7 процент кўпайди.

Халқ маорифи ва маданиятни ривожлантириш соҳасида янги муваффақиятларга эришилди. Саккиз йиллик мактабларни 340 мингдан ортиқ киши битириб чиқди. Бу — ўтган йилдагидан қарийб 28 минг нафар ортиқдир. Ўрта умумий таълим мактабларига 248 мингга яқин йигит ва қиз, шу жумладан ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 46 мингдан кўпроқ киши шуғулланмоқда. Олий ўқув юртлари 36 мингдан кўпроқ инженер, агроном, врач, педагог, экономистларни ва бошқа мутахассисларни тайёрлаб чиқардилар. Ўрта махсус ўқув юртлари 51 мингга яқин ўрта малакали мутахассисларни тайёрлайди.

Республика аҳолисига медицина хизмати яхшиланди. Ихтисослаштирилган йирик медицина муассасаларини ва кўп профилли касалхоналарни қуриш давом эттирилди, врачлар ва ўрта малакали медицина ходимлари сони кўпайди.

Ўзбекистон ССР аҳолисининг сони 1974 йил 1 июлга қадар 13,5 миллион киши бўлди.

(ЎзТАГ).

ВАТАННИНГ ЮКСАК МУКОФОТЛАРИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 22 июль куни Кремлда фан ва маданият арбобларидан, партия, хўжалик ва ҳарбий ходимлардан катта бир группасига мукофотлар топширди.

Совет фани ва техникасини ривожлантиришдаги жуда катта хизматлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, академиклар А. А. Благонравов билан П. Л. Капицага Ленин ордени ҳамда иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали топширилди.

Ғоят хатарли жиноятчиларни ушлашда қаҳрамонлик, мардлик ва фидокорлик кўрсатганлиги учун милиция капитани А. И. Попрядухинга Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали топширилди.

СССР Рангли металлургия министри П. Ф. Ломако ва СССР Медицина Фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси А. В. Снежневский Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медалларини олдилар.

Бир гуруҳ ўртоқлар Ленин орденлари билан мукофотландилар. Улар орасида академиклардан Я. Б. Зельдович, А. И. Опарин, И. В. Тананаев, А. И. Целиков, В. Н. Челомей, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. И. Сифоров, СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси Н. А. Лопаткин, ёзувчи Л. М. Леонов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. А. Голиков, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги бўлими мудирининг биринчи ўринбосари В. А. Карлов, КПСС Марказий Комитети машинасозлик бўлимининг мудири В. С. Фролов, РСФСР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари А. М. Школьников бор.

Октябрь революцияси ордени СССР Министрлар Советининг ўрмон хўжалиги Давлат Комитети раиси Г. И. Воробьевга, СССРнинг хизмат кўрсатган синовчи учувчиси В. К. Коккинакига, алоқа қўшинлари маршали И. Т. Пересипкинга, академик Ю. Н. Работновга, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари Р. А. Ульяновскийга топширилди.

СССР Кинематографиячилар Союзи правлениесининг биринчи секретари, кинорежиссер Л. А. Кулиджанов, СССР Олий Совети Президиуми секретариатининг бошлиғи В. И. Васильев Меҳнат Қизил Байроқ орденларини, авиация генерал-полковниги Н. В. Петухов Қизил Юлдуз орденини олдилар.

Н. В. Подгорний мукофотланганларни самимий қутлаб, уларга бахт-саодат, сиҳат-саломатлик ва ишларида янгидан-янги катта муваффақиятлар тилади.

Мукофотланганлар ўз меҳнатларига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига қизғин ташаккур билдирдилар. Улар бутун куч, тажриба ва билимларини Ватанни янада ривожлантириш ишига сарфлаймиз, деб ишонтирдилар. (ТАСС).

ЧЕКАНКАНИ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

Ғўза парвариши агротехникасида чеканка муҳим аҳамиятга эга. Агар ғўзалар ўз вақтида ва тўғри чеканка қилинса, шона, гул ва ҳосил тугунчаларининг тўкилиши камаяди. Ҳар тупда бўлиқ ва эрта етиладиган кўсаклар кўпаяди, бинобарин, пахта ҳосилдорлиги ошади.

Чеканканинг фойдали томони шундаки, ғўзанинг тупроқдан олган озуқа моддалари ҳосил шохлари бўйлаб бир хилда тақсимланади, бу моддалар ҳосил тугунчаларига тўлиқ бориб етади. Ғўза ўсув даврида жуда кўп ҳосил тугунчалари боғлайди. Аммо уларнинг бир қисми айниқса ғўза парвариши агротехникасига риоя қилинмаганда тўкилиб кетади. Ҳатто ғўза юқори агротехника қоидалари асосида парвариш қилинганда ҳам гуллаш даврида шонанинг 48—50 процентигача тўкилиши мумкин.

Ҳосил тугунчаларининг тўкилиши, июль ойида айниқса август ойининг биринчи ўн кунлигида кескин кўпаяди. Бунинг асосий сабаби ғўза тупларида озуқа моддаларининг етишмаслигидадир. Чунки, ғўза шу даврда сув ва озуқани кўп талаб қилади. Масалан, гектаридан 40 центнердан пахта етиштиришда ғўза шоналаш даврида 7,9 процент, гуллай бошлаш даврида 41,1 процент, тўлиқ гуллаш даврида эса 68 процентгача азот моддаларини талаб қилади. Фосфор моддалари ҳам тегишли равишда 8,3 процент, 32,3 процент ва 61,8 процент бўлиши лозим.

Ғўзаларни озиқлантириш, ўз вақтида суғориш ва қатор ораларига ишлов бериш йўли билан шона ва гулларнинг тўкилишини анча камайтириш мумкин. Худди шу даврда ғўзани чеканка қилиш ана шу муҳим агротехника тадбирининг муваффақиятли ўтишига ёрдам беради.

Чеканка — бу, ғўзанинг устки асосий ва ён шохларининг учини маълум даврда чилпиб юлиб ташлашдан иборат бўлиб, у ғўзанинг юқорига ўсишини тўхтатади. Озуқа моддалари кўсакларга йўналтирилади. Июль охири ва август бошларида чеканка қилинганда ғўза тупларида озуқа моддасининг кўпайганлиги ва ҳосилнинг ошганлиги тажрибада синаб кўрилган. Чеканка қилингандан кейин ҳар туп ғўзада кўсакларнинг 2,9 марта ва ҳар бир кўсакнинг оғирлиги 0,4—0,7 грамм ошганлиги, ҳосилнинг 3—8 кун эрта пишиб етилганлиги аниқланган. Пахта ҳосилининг совуқ тушгунга қадар 91,4 проценти териб олинган.

Шуни ҳам унутмаслик керакки, чеканка бошқа агротехника усулларининг ўрнини боса олмайди. Агар ғўзада озуқа моддалар етишмаса, у қондириб суғорилмаган ва ишлов берилмаган бўлса, чеканканинг фойдаси ҳам кескин пасайиб кетади.

Ғўза ўсув даврида шароитга ва парваришга қараб жуда тез ўзгаради. Шунинг учун ҳам чеканка қилиш муддатини белгилаш, баъзи майдонларда уни танлаб ўтказиш катта аҳамиятга эгадир. Ўз вақтида ва тез ўтказилган чеканка яхши самара бериши мумкин.

Чеканка қилиш муддатини белгилашда об-ҳаво шароити, ғўзанинг қанчалик ривожланганлиги, нави, тупроқнинг унумдорлиги, сув билан таъминланганлиги ва бошқа агротехника комплекслари ҳисобга олинади.

Ер ости сувлари юза жойлашган ерларда ғўза бўйига тез ўсади. Бундай ерларда ғўзада 15—16 тадан ҳосил шохи вужудга келиши биланоқ чеканкани бошлаш мумкин. Ғўза ўртача ривожланаётган ерларда эса 16—17 та ҳосил шохи вужудга келгандан кейин чеканка қилинади. Бу давр областимиз шароитида 15 июлдан 5—10 августгача давом этади.

Агар чеканка эрта ўтказилса, ён шохлари тез ўсади, уларда ҳосил тўпланиши кечикади. Ён шохлари ўсиш натижасида ғўзанинг қуёшдан баҳра олиши ва ҳаво алмашув режими пасаяди. Бинобарин ғўзаларда турли касаллик ва зараркунандалар пайдо бўлиши ва ҳосилнинг кеч етилишига сабаб бўлади.

Чеканка кеч, яъни 5—10 августдан кейин ўтказилса, унинг фойдаси жуда кам.

Чеканкани ўтказиш унчалик мураккаб эмас. Асосий шох ва ён шохларнинг учини юлиб ташлаш кифоя. Бунда шохнинг учини сўнгги барг ҳосил бўлган қисмигача узиб олиш керак.

Сўнгги йилларга қадар чеканка қўлда ўтказилар эди. Бунинг учун кўп меҳнат сарф қилинарди. Кейинги йилларда чеканка қилиш агрегатлари ишлаб чиқилди. Механизация усулида чеканка қилиш жуда яхши натижа бермоқда. Чеканка аппаратини қатор орасини ишлайдиган ҳар қандай тракторга ўрнатиб, фойдаланиш мумкин.

Механизация воситасида чеканка қилинганда қўлда ўтказилганига қараганда 7—10 кун кейинроқ тугалланиши ҳам мумкин. Бунда қатор ораларига ишлов бериш билан бошлаб ўтказиш мумкин.

Ғўзанинг бир текис ривожланмаганлигини ҳисобга олиб, чеканкани икки марта ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Биринчи чеканкадан кейин 7—8 кун ўтгач чеканка қилинмай қолган ғўзалар ўсиб, уларнинг учлари кўриниб қолади. Шунда яна қайта чеканка қилинади.

Чеканка аппаратининг пичоқлари ўткир бўлиши, ғўза учларини бир текис кесиши зарур. Агрегатга ҳимоя мосламалари ўрнатилган бўлиши шарт. Чеканкани тез ўтказиш учун хўжаликдаги барча чеканка қилиш аппаратлари тўлиқ ишга туширилиши керак.

А. РАҲИМБОЕВ,
Л. МЯКИШЕВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.

Янгийўлдаги Ўрта Осиё машина синаш станциясида очилган кўргазмага мамлакатимиз заводларида кўплаб ишлаб чиқарилаётган янги қишлоқ хўжалик техникаси намуналари қўйилган. Ушбу суратларда: ана шундай машина-механизмларнинг айримларини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ЎзССР ва Ўз Компартиясининг 50 йиллиги олдидан

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ЮБИЛЕЙГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашаётган колхозимиз аъзолари зарбдор вахтада туриб меҳнат қилмоқдалар. Коллективимизнинг беш йилликнинг ўтган даври мобайнида эришган ютуқлари анча салмоқли, қўлга киритилган кўрсаткичлар дилни қувонтиради.

Чорвадорларимиз эришган муваффақиятлар, айниқса, диққатга сазовор. Улар сут, тухум етказиб бериш юзасидан беш йиллик план кўрсаткичларидан ўзиб кетдилар. Давлатга пландаги 700 тонна ўрнига 1033 тонна сут топшириб, беш йиллик планни 147,6 процент, 50 минг дона ўрнига 159 минг 700 дона тухум топшириб, планни 319,4 процент адо этдилар. Бу ютуққа Камол Исомов бошлиқ паррандачилик ва Усмон Тошев бошлиқ чорвачилик фермаларининг ишчан коллективлари катта ҳисса қўшишди.

Чорвачилик фермасида Ленин орденли, ўтган йили мукофотга «Жигули» енгил машинаси олган Анор Файзиева, Раима Қундузова, Ортиқ Абдусаматова, Карима Турматова сингари моҳир сут соғувчилар меҳнат қилишади. Уларнинг кўплари ҳозирдаёқ шахсий беш йиллик планларини ошириб бажариб, 1976 йил ҳисобига сут соғмоқдалар. Анор Файзиева ўзаро социалистик мусобақада ҳамон пешқадамлик қилиб келмоқда. У ўз бошқимидаги 18 бош сигирнинг ҳар биридан ярим йил мобайнида 2 минг литрдан ошириб, сут соғиб олди. Бу эса, ўтган йилнинг шу давригача соғиб олинган умумий сут миқдоридан тўрт тонна кўп демакдир. А. Файзиеванинг юбилей йили мажбурияти — 47 тонна!

Пиллакорлар, сабзавоткор ва ғаллакорларимиз ҳам беш йиллик маррасидан ўзиб кетдилар. Давлат омборига 60,8 тонна ўрнига 66,8 тонна пилла, 246 ўрнига 280 тонна сабзавот ҳамда 870 тоннадан зиёд дон етказиб берилди.

Эндиги навбат — асосий бойлигимиз пахтага. Колхозимиз меҳнат аҳли беш йилликни тўрт йилда бажариш ватанпарварлик ҳаракатига қўшилган. Ишонч билан шуни айтамизки, азамат пахтакорларимиз эл олдида берган ўз сўзларининг устидан шараф билан чиқадилар.

Бу йил 1500 гектар ерда пахта ўстиряпмиз. Ана шу майдондан гектар бошига 32 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш ниятимиз бор. Ғўзаларимизнинг аҳволи чакки эмас. Ниҳоллар авайлаб парвариш қилинмоқда, сувга, ўғитга қондирилмоқда. Ғўза қатор ораларига сифатли чуқур ишлов берилмоқда. Норинбой Хасанбоев, Камол Зиёвиддинов, Исфахон Сардоров, Ниёз Турғунбоев сингари илғор бригадаларнинг ғўзаси, айниқса, яхши ривожланмоқда, ҳосил нишоналарининг бараҳаси ортмоқда. Бу йил барча майдонларимизга «Тошкент-1» навли чигит экканмиз. Уруғ уяларга 60х45, 60х50 схемасида ташланди. Натижада гектарлардаги ниҳоллар сони анча кўп бўлди.

Норинбой Хасанбоев бошлиқ 4-бригада пахтакорлари социалистик мусобақада байроқдорлик қилишмоқда. Бригада азаматлари бу йил юксак хирмонни кўзлаб меҳнат қилишаяпти. Яқинда коллектив аввалги мажбуриятини қайта кўриб чиқиб, ҳар гектардан қирқ центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга азму қарор қилди.

Бригаданинг 128 гектар пахта майдонида ҳақиқатда мўл ҳосил тўпланяпти. Пайкалларда кўчат бут, ҳар гектарда 100—110 минг туп кўчат бор. Ғўза тупларида 10—12 тадан ҳосил шохи, 3— 4тадан бўлиқ кўсак, 6—7 тадан гул санайсиз. Бу меҳнатни тўғри ташкил этиш, ўз ишига садоқат билан ёндошиш, одамларга ғамхўрлик самарасидир.

Бригадада ҳар бир агротехник тадбир ўз муддатида, илғор тажрибалар асосида пухта ўтказилмоқда. Ҳозиргача ғўза қатор ораларига олти марта сифатли ишлов берилди, эгатларга иккинчи бор сув таралаяпти. Суғориш экиннинг талабига, ер-тупроқ шароитларини ҳисобга олган ҳолда ўтказилмоқда. Жумладан, захкаш ерлар шу дамгача бир марта, тошлоқ ерлар уч марта сув ичди.

Сувчиларнинг меҳнати группа усулида ташкил этилган. Ўн нафар сувчи тўрт группага бўлиниб, кечаю-кундуз ғўза суғормоқда. Бу нормадаги сувдан тежаб-тергаб, самарали фойдаланиш имконини бермоқда. Оқава сувлар ҳам бекор кетмаяпти. Зовурларга тўпланган сувлар насослар ёрдамида қайта яна далаларга оқизилмоқда.

Ғўзаларга ҳозиргача зарур миқдордаги ўғитлар бериб бўлинди. Биринчи сув билан гектар бошига 200 килограммдан азот-селитра, культивация билан 150 килограммдан фосфор қориштирилган ўғит, тупроқни кучайтириш ва ерда яхши нам сақлаш мақсадида гўнг сепилиб, эгатларга шарбат оқизилди. Бригадада чеканка тугалланиш арафасида.

Миришкорлар бу йил теримнинг дастлабки кунларидаёқ беш йиллик план топшириғини бажариш ниятидалар. Яна 316 тонна пахта топширилса, беш йиллик марра эгалланади. Етиштирилган ҳосилнинг қолган 196 тоннаси эса 1976 йил ҳисобидан Ватанга армуғон қилинади.

Колхозимиз механизаторлари юбилей йили йиғим-теримига ҳозирдан пухта тараддуд кўрмоқдалар. Терим агрегатлари мавсумга шай қилиб қўйилмоқда. Ўтган йили далаларимизда 30 та терим машинаси ишлади. 2778 тонна ҳосил фақат бункерлардан тўкилди. Ўз машинасида 176 тонна пахта терган Фозил Салоҳиддинов, ҳар бири 150 тоннадан ошириб пахта терган Турсунбой Абдуаҳатов, Хатира Сайфутдинова, Турғун Ҳамзаев ва бошқалар бу йил зиммаларига янада юксак шахсий юбилей мажбуриятлари олишган. Бу йил етиштирилган жами ҳосилнинг камида 80 процентини машиналар билан териб олишни мақсад қилиб қўйганмиз.

Далаларимизда юбилей катта хирмони учун кураш давом этмоқда. Ҳозир мўл ҳосил тўплашда энг зарбдор палла. Ана шуни назарда тутиб, хўжалигимизда «зарбдор 40 кунлик» эълон қилдик. Бу қизғин дамлар пахтакорларимизнинг фидокорона меҳнати билан нишонланяпти. Ҳамма куч, ҳамма имконият барча майдонларда мажбуриятга яраша мўл ҳосил тўплашга қаратилган. Чунки, кузнинг баракаси, хирмонимизнинг чўғи шу кеча-кундуздаги шижоатимиз, қизғин меҳнатимизга боғлиқ. Бу эса республикамиз олтин тўйига муносиб меҳнат тўёнамиздир.

С. ТУРСУНАЛИЕВ,
Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.
А. ЭРГАШЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ЯНГИЛИК САМАРАСИ

Бу автобаза коллективи илгарилари ҳам анча дуруст меҳнат қиларди. Юк ташиш давлат планлари доим ортиғи билан бажарилар, қурилишларга ҳар йили юз минглаб тонна турли-туман бинокорлик материаллари етказиб берилarди.

Базада планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси жорий қилингач, ишчи-хизматчилар меҳнатига янада барака кирди. «Главташкентстрой»нинг транспорт бошқармасига қарашли бу корхона коллективи янгиликни қўллашда меҳнатни илмий уюштириш, мавжуд резервларни қидириб топиш ва ишга солишга алоҳида эътибор берди. Юк ташишни тезлаштириш ва таннархини арзонлаштиришга ёрдам берадиган жуда кўп омиллардан фойдаланила бошланди.

Шоферлар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш, унинг оммавийлиги ва ошкорлигини таъминлашга қаратилган қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. Мусобақа ғолибларини рағбатлантиришнинг янги усули қўлланила бошланди. Юк ташишда, машинани доим ишга шай ҳолда сақлашда, эҳтиёт қисмларни иқтисод қилишда бошқаларга намуна бўлаётган шофёрлар ҳар томонлама рағбатлантириладиган бўлди. Уларга бирйўла ҳар квартал охирида 50 сўмдан 100 сўмгача мукофот пули топшириш йўлга қўйилди.

Моддий манфаатдорликни ошириш яхши натижалар бера бошлади. Ҳар бир шофер ўз ишига юксак масъулият билан қарайдиган, унга сидқидилдан муносабатда бўладиган, иш вақтидан иложи борича унумлироқ фойдаланишга ҳаракат қиладиган бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда ҳар бир ҳайдовчи бир сменада 350—400 километр йўл босмоқда. Бу эса юк ташиш планларининг ортиғи билан бажарилишига, кўплаб иқтисодий фойда олишга имкон бермоқда. Олинган фойданинг бир қисми автобазанинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга, маданий-маиший тадбирларни амалга оширишга ва моддий рағбатлантиришга сарфланмоқда.

Ҳозир автобазада 20 та бригада бор. Уларнинг 16 таси шоферлар, 4 таси ремонтчилар бригадасидир. Бу бригада аъзолари ўзаро мусобақалашиб ишлашяпти. Шофёрлар орасида бир беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажариш ташаббусига қўшилганлар ҳам анчагина бор. Уларнинг айримлари ўз ваъдаларининг устидан чиқмоқдалар, шу кунларда ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишлашяпти.

В. Беглов, М. Зуфаров, Н. Шпилевой, М. Хрулинлар шулар жумласидандир. М. Зуфаров ва Н. Шпилевой ўртоқлар Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлигида ҳам ғолиб чиқдилар. Улар кўп йиллардан буён ўз автомашиналарини ремонтсиз, кўча ва юк ташиш қоидаларини бирор марта ҳам бузмасдан бошқариб келишяпти. Илғор ҳайдовчиларнинг самарали меҳнатлари муносиб тақдирланди. Н. Шпилевойга Меҳнат Қизил Байроқ ордени берилди. М. Зуфаров кўксини эса «Ҳурмат белгиси» ордени безаб турипти.

Автобаза коллективи юбилей йилида зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олишган эди. Улар йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва қўшимча 32 минг тонна юк ташишга аҳд қилган эдилар. Ваъдасига вафодорлар аҳдларининг устидан чиқишяпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ йиллик социалистик мажбуриятни ортиғи билан бажариб қўйишди. Ўтган олти ой мобайнида шоферлар пландагидан ташқари 40 минг тоннадан ортиқ юк ташидилар.

Автобазада кўп юк ташувчи шофёрлар сафининг муттасил кенгайиб бораётганлиги меҳнат ютуқларининг салмоқли бўлишида катта роль ўйнаяпти. Ҳозир ўнлаб ҳайдовчилар икки прицеп билан юк ташимоқдалар. Бунинг натижасида топшириқдагидан ташқари минглаб тонна бинокорлик материаллари қурилиш объектларига етказиб берилди. Бу автобазага 22 минг сўм иқтисодий самара келтирди.

Пешқадам коллектив шу кунларда ҳам ғайрат камарини маҳкам боғлаб фидокорона меҳнат қилмоқда.

А. ФОЗИЛОВ,
Ш. МИРҲАБИБОВ.

СЎНГГИ ВИДОЛАШУВ

Республика пойтахти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, республика Фанлар Академиясининг вице-президенти, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениесининг раиси, таниқли совет олими, профессор Иброҳим Мўминович Мўминов билан сўнгги бор видолашди.

Марҳумнинг жасади солинган тобут 23 июль куни республика Фанлар Академиясининг мажлислар залига қўйилди. Тобут ёнида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Советидан, қариндош-уруғлари ва ёр-биродарларидан, Бутуниттифоқ «Билим» жамиятидан, илмий муассасалардан, областлар, шаҳарлар, районларнинг партия, совет ва жамоат ташкилотларидан, ҳарбий қисмлардан гулчамбарлар бор эди. Ватан ўзининг содиқ фарзандини тақдирлаган жуда кўп мукофотлар қизил ёстиқчалар устида турибди.

Тошкент шаҳрининг, Ўзбекистон областлари ва қардош республикалар меҳнаткашларининг вакиллари И. М. Мўминовга сўнгги ҳурмат кўрсатиб, тобут ёнидан ўтадилар. Фахрий қоровул ҳар дақиқа ўзгариб туради. Дафн маросимини ўтказувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари, олимнинг сафдошлари ва дўстлари, министрлар, фан ва маданият арбоблари фахрий қоровулда турадилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Й. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Қ. А. Аҳмедов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев фахрий қоровулда турадилар.

Мотам митинги бошланади. Митингни дафн маросимини ўтказувчи ҳукумат комиссиясининг раиси А. А. Хўжаев очади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, республика Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг вице-президенти С. Ҳ. Сирожиддинов, Қозоғистон ССР Фанлар Академияси президиумининг аъзоси С. К. Кенесбоев, Самарқанд область партия комитетининг секретари М. У. Тоғаев нутқ сўзлайдилар. Улар И. М. Мўминовнинг катта давлат ва жамоат арбоби, Лениннинг ўлмас ғояларининг толмас тарғиботчиси, ўзининг бутун куч ғайрати ва истеъдодини коммунистик қурилиш ишига, мамлакатимиз халқларининг ленинча дўстлигини мустаҳкамлашга, Совет Ўзбекистонининг экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга сарфлаган киши эканлигини таъкидлаб ўтдилар. Иброҳим Мўминович Мўминовнинг порлоқ хотираси халқимиз қалбида абадий сақланиб қолади.

СССР Фанлар Академияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, қардош республикалар фанлар академияларининг президиумлари И. М. Мўминовнинг вафоти муносабати билан таъзиянома юбордилар.

И. М. Мўминов Чиғатой қабристонига дафн этилди.

(ЎзТАГ).

ЙИЛНИНГ БИР КУНИ

Тожихон опани бир неча кун йўқладим. У ҳамиша банд бўларди... Ниҳоят унинг мулойимгина овозини телефонда эшитдим.

— Синглим, бугун ҳам учраша олмаймиз шекилли, узр. Ҳозир район соғлиқни сақлаш бўлимига чақиришган. Бугун яна сайловчилар билан учрашув ҳам белгиланган...

4-шаҳар поликлиникаси. Икки-уч медицина ҳамширасидан бўлак ҳеч ким кўринмайди. Бош врач хонасида Тожихон опа ёлғиз ўтирибди.

— Мана энди бамайлихотир гаплашсак бўлади, — дейди эски танишлардек қарши олар экан.

Тожихон опа билан телефонда гаплашганимда, уни бошқачароқ тасаввур қилган эканман. Сочларига оқ қўниб, юзига ажин оралабди. Ёши элликдан ошган бўлса ҳам, кўринишидан ғайратли ва ишчан аёл эканлиги билиниб турибди. Ўрта бўй, силлиқ сочлари орқасига турмакланган.

Суҳбатимиз кириб келишимдаёқ диққатимни тортган стол устидаги қоғозлардан бошланди. Саволимдан суҳбатдошим бир оз ўйланиб қолди. Кейин кишида қандайдир сафарбарлик олдидан рўй берадиган ички бир ҳаяжон билан гап бошлади:

— Шифокорни чегарачига қиёс қиламан. Чегарачи осойишта ҳаётимиз, тинчлигимизни қўриқчиси бўлса, шифокор кишилар саломатлигининг ҳормас посбони. Ўқтин-ўқтин касалликнинг у ёки, бу тури ҳуруж қилиб қолади. Бундай пайтларда ҳаловат нима, унутамиз.

Поликлиника территориясидаги 57 мингдан ошиқроқ аҳоли сиҳат-саломатлигига жавоб беради. Унинг врачлари Октябрь районидаги Бадиий буюмлар фабрикаси, Ювилер фабрикаси, 3-тикувчилик фабрикаси каби корхона ишчиларининг юрак урушидан хабардор. Поликлиника территориясида 20 та участка, 5 та медицина пункти бор. Буларни тажрибали 56 врач бошқариб боради.

— Тожихон опа, чақириқ бўляпти, — деб хабар берди навбатчи қизлардан бири.

Тожихон опа Қодирова тезгина қайтиб келди-да, ҳижолат бўлгандай:

— Лангар маҳалласидан қўнғироқ қилишди. Таниш оила. Куни кеча уй бекаси бетоблик варақасини ёптириб ишга тушиб кетган эди, қайталаб қолибди. Айбга буюрмайсиз, яна суҳбатимиз тугамади, — деди.

— Бугун поликлиникамизда байрам, ҳақиқий байрам, — дейди Тожихон опа кейинги учрашувлардан бирида.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

— Бўлмасачи, — гапга қўшилди шу поликлиника врачи Фотима Долимова стол устидаги бир даста беморлар анкетасига ишора қилиб,— Бу йил шунча одам Семашко шифохонасида даволанади.

Тожихон опа биринчи анкетани қўлига олади.

— Ҳамида Норбоева. 1918 йилда туғилган. Саккиз боланинг онаси, уй бекаси. 1965 йилдан буён қон босими туфайли поликлиника ҳисобида.

— Комиссия аъзоларининг эътирози тўғри, албатта. Чунки, бундай ҳолатда клиникага ётқизиб бўлмайди. Лекин, қараб турсам, у имкониятдан фойдаланмай қолиб кетадиган. Бу ўткинчи ҳол эканлигини тушунтирдик. Саккиз болани вояга етказиш, тарбиялаш шунчаки гап эмас.

Учинчи, тўртинчи, ўнинчи, йигирманчи анкеталардаги одамлар ҳақида ҳам мана шундай меҳрибонлик, яқин кишиси ҳақида гапираётгандек ҳаяжонланиб сўзлар эди, у.

Телефон жиринглайди. Тожихон опа трубкани олади:

— Йўқ-йўқ, наҳотки унутсак, — жавоб қилади ва оҳиста трубкани қўяди. Бош врач шифокорлардан врач Муҳаррам Фаҳриддинова, Карима Абдуллаева, Садриддин Зайниддиновларни йўқлайди. Кейин уларнинг «Социализм» маҳалласида бугун ўтказиладиган учрашувларга тайёргарликлари билан қизиқади. Бир оз вақт ўтгач, қаергадир қўнғироқ қилади.

— Клиниками?

— Ҳа.

— Сизни 4-шаҳар поликлиникасидан безовта қиляпмиз. Кеча бир беморни сизларга олиб борган эдик. Аҳволи қалай?

— Ким дедингиз?

— Абдураҳмонов. Қишлоқ Советидан.

— Дуруст...

— Диагнозида қандай хулосага келдингиз?

— Ўша сизлар қўйган диагноз...

Бу, Тожихон опанинг бир иш куни.

Коммунист Тожихон Шокирова республикада хизмат кўрсатган врач, Октябрь район партия комитети ҳузуридаги хотин-қизлар советининг аъзоси, депутат...

Бизда бундай меҳнатсевар, коммунист аёллар жуда кўп. Меҳнатга ташналик, бурчга садоқат бу аёлларга хос умумий муштаракликдир. Коммунистнинг бошқаларга ўрнаклиги ҳам, кишиларнинг коммунист деган шарафли номга интилиши ҳам худди шундан.

Дилбар МАҲМУДОВА.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

«Чирчиксельмаш» заводи коллективи тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили планини барвақт бажариш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик олтин тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Барча цехлар ва участкаларда социалистик мусобақа авж олдириб юборилган, унда ишчи-хизматчиларнинг аксарият кўпчилиги иштирок этмоқда. Юбилей йилида зиммасига юксак шахсий мажбуриятлар олиб ишлаётган машинасозлар сафида юзлаб ишчилар бор. Пўлат эритувчи Павел Васильевич Попов ҳам ана шундай ватанпарварларнинг бири У шу даргоҳда ўн йилдан ошиқроқ вақтдан буён ишлаб келмоқда. Ўзининг ҳалол ва самарали меҳнати билан катта обрў орттирди, қуюв цехи коллективининг меҳр-муҳаббатини қозонди. Тезкор эритмалар устаси Павел Васильевич ҳар сменада нормани зиёдаси билан адо этмоқда. Суратда: донгдор ишчи ўртоқ П. В. Попов.

И. Глауберзон фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

ТАНҚИДНИНГ ТАЪСИРИ

«Тарғил», «Қўнғир» ва «Қора-ола» қиссаси» сарлавҳали мақолада Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозида соғин-сигирлар парвариши ёмон йўлга қўйилганлиги натижасида ҳар бош соғин сигирдан олинаётган сут миқдори камайиб кетганлиги кўрсатиб ўтилган эди. Газетанинг 17 май сонида босилган бу мақола совхоз чорвадорлари ишини янгича ташкил қилишда ёрдам кўрсатди.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ М. Раҳимжонованинг редакциямизга йўллаган жавобида айтилишича, хўжаликда ем-хашак тайёрлашга яхши эътибор берилмаганлиги натижасида ҳар бош соғин сигирдан олинадиган сут миқдори ўтган йилнинг биринчи кварталига нисбатан 24 килограммдан камайиб кетган. Совхоз чорвадорларининг бўлиб ўтган йиғилишида мақолада кўрсатилган ана шу камчиликнинг асосий сабаблари муҳокама қилинган ва уни тугатиш учун конкрет тадбирлар белгиланган.

Совхоз меҳнаткашлари чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини яратиш учун 100 гектар ерга экилган маккажўхори парваришини янада яхшилаб, экин майдонининг ҳар гектаридан 80 центнердан дон, 400 центнердан кўкпоя олишга аҳд қилишди. 94 гектар ердаги беданинг ҳар гектаридан 120 центнердан ҳосил олиш, шу жумладан 1600 тонна сенаж тайёрлаш, 1500 тонна силос бостириш учун ҳаракат қилишяпти. Кўрилган дастлабки тадбирлар ўз самарасини бера бошлади. Ўтган йилнинг худди шу кунига нисбатан ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут миқдори 54 килограммга ошди.

Совхоз партия комитетининг бўлиб ўтган йиғилиши қарорида бош зоотехник Шаиджоновга ўз вазифасига совуққонлик билан қарагани учун ҳайфсан эълон қилинган.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

Ҳарбий ватанпарварлик саҳифаси

№ 109

ХОТИРА

Ҳар гал Тошкентга келганимда албатта Куйбишев кўчасидаги уч қаватли сарғиш бинога бир бор кириб ўтаман. Бу бинога ҳозир республика илмий муассасаларидан бири жойлашган. Ҳозир ҳам мен шу бино олдига келиб, иккинчи қаватнинг бурчакдан тўртинчи ойнасига беихтиёр назар ташладим. Хаёллар ўша уруш йилларига бошлаб кетди...

— Бизнинг олдимизга келдингизми? — қадрдон дўстимнинг ўғли институт ходими Ғуломнинг саволи хаёлни бўлди.

— Сизнинг олдингизга ҳам, ўзимизнинг жойга ҳам.

Ғулом ҳайрон бўлиб менга қаради. Чамаси гапимга тушунмади у. Ўзимизнинг жой, деганда мен ўша уруш йилларини кўзда тутган эдим. Ўшанда шу бинода ҳарбий госпиталь жойлашган эди. Юзлаб ярадор жангчилар қатори мен ҳам шу госпиталда шифо топиб яна жанговар сафга қайтган эдим.

— Шундай демайсизми, — Ғулом энди тушунди. — Қарангки, неча йилдан бери шу ерда ишлаб биномизда уруш йиллари ҳарбий госпиталь жойлашганлигини билмабмиз ҳам.

Ғуломлар авлоди урушнинг ўша даҳшатли кунларини қандай қилиб билсин. Ҳаммалари ёш эди-да. Ҳарбий госпиталь, ҳарбий мактаб, мудофаа заводлари деган сўзларни улар ота ва акаларидан эшитган бўлишлари мумкин. Тошкент урушга снарядлар, винтовкалар, артиллерия қуроллари юбориб турганлигини ҳам балки ёшлар билишмас.

Йиллар ўтаверади. Вақт ўтиши билан кўп нарса киши хотирасидан чиқиб боради. Шунинг учун уруш йилларида катта хизмат кўрсатган жойларга мемориал тахталар, ёдгорликлар ўрнатиш мақсадга мувофиқдир. Бу тадбир ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда катта роль ўйнайди. Душман устидан қозонилган буюк ғалабага тошкентликлар қўшган ҳисса шунда яна ҳам яққолроқ намоён бўлади.

Маълумки, Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунлариданоқ, Тошкент бутун мамлакат халқи билан Ватан ҳимоясига отланган эди. Тошкент билан Киев ўртасидаги масофа жуда олис бўлса ҳам, уруш бошланиши биланоқ ғоят яқин бўлиб қолди. Минск, Смоленск, Ростов ҳам Тошкентта яқинлашгандек бўлди. Урушнинг дастлабки йилларидаёқ Тошкент аҳолиси ярим миллиондан бир миллионга кўпайди, бир уйда

ОТАЛАР ЖАСОРАТИ — ФАРЗАНДЛАР МЕРОСИ

беш киши бўлса, тағин беш киши қўшилди. Ғарбий районлардан одамлар, катта-катта саноат корхоналари кўчириб келтирила бошланди. Уларнинг ҳаммаси бағри кенг, саховатли Тошкентда жойлашди. Ўзбекистон пойтахти мамлакатнинг йирик аслаҳахонасига, мустаҳкам таянчига айланди.

Фронт учун зарур бўлган қурол-яроғлар, маҳсулотлар ишлаб чиқаришда тошкентликлар жонфидолик кўрсатдилар. «Ҳамма нарса фронт учун!» деган шиор ҳар бир цех бўйлаб янгради. Тошкент тўқимачилик комбинати ишчилари фронгта ёрдамни кучайтириш мақсадида кўп станокчилар ҳаракатини бошлаб бердилар. Фаина Петришчева ўз акаларини фронтга жўнатиб, улар ўрнига ҳам ишлай бошлади. Ҳабиба Исроилова бир йўла тўрт қатор машинани бошқаришга киришди.

Қаҳрамон ишчилар синфи фронт чизиғидан кўчириб келтирилган юздан ортиқ йирик саноат корхонасини тезкорлик билан ишга туширдилар ва фронт учун зарур бўлган қурол-яроғларни етказиб бердилар. Уруш даврида Ўзбекистонда тайёрланган 137 миллионта снаряд ва мина, 154 миллионта авиабомба душман бошига ажал уруғи бўлиб ёғилди. 1010 жанговар самолёт ҳаво жангларида неча бор ғолиб чиқиб, душманга қанчадан-қанча талофот етказди. Ўзбекистонда тайёрланган бу самолётларнинг бирини тошкентлик Юрий Ивлиев бошқарган эди.

18 ёшли Юрий Ивлиев 1941 йилнинг декабрида Чкалов номидаги учувчилар билим юртини муваффақиятли тамомлаб, жангга кирган эди. Эскадрилья командири капитан Ивлев Ватан уруши фронтларида 120 марта ҳаво жангларида қатнашди. У душманнинг 20 та танкини, 12 та самолётини, 5 та эшелонини, жуда кўп техникаси ва солдатларини ер билан яксон қилди.

Айниқса у Белоруссия учун бўлган жангларда ўзини кўрсатди. Аммо, Гродно шаҳри яқинида жанговар топшириқни бажараётганида қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Вафотидан сўнг унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Ҳозир Тошкентдаги Шота Руставели проспектига туташган кўчаларнинг бири Юрий Ивлиев номи билан аталади.

Қаҳрамон номига кўча қўйилгани яхши. Бу билан унинг хизматлари маълум даражада тақдирланди, номи абадийлаштирилди. Лекин Ивлиевнинг кимлигини кўрсатувчи мармар тахталарнинг йўқлиги кишини ажаблантиради. Тошкентдаги бошқа кўчаларга ҳам бир қатор донгдор кишиларнинг номи қўйилган. Аммо, улар хизматини кўрсатувчи тахтачалар ўрнатилмаган.

Катта авлод қаҳрамонлар шуҳратини яхши билишади. Ёшлар эса нима учун кўчаларга улар номи берилганлигини яхши билишмайди. Тегишли ташкилотлар бу масалада бироз бош қотириб кўришлари керак.

Илья ШАТУНОВСКИЙ.
СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси.
Москва шаҳри.

Саперлар доимо фронтнинг олдинги чизиғида юришади. Улар биринчи бўлиб техника ва жанговар кучларга йўл очиб берадилар. Улар аниқ ҳаракат қилиб йўлларни миналардан батамом тозалашлари, кўприклар қуриб қисмлар ҳаракатини тезлаштиришлари керак. Суратда: Н-қисм саперлари канал устига шошилинч кўприк қурмоқдалар.

А. Семелян фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ВИСЛА БЎЙИДА

Қардош элининг улуғ дарёси,
Келдик сенга жанг билан
бугун.
Кул-кул бўлгай фашист дунёси,
Жавоб бергай қилмиши учун.
Қадрли Дон, Днепр, Бугдан
Утиб келдик нотинч ёқангга.
Босқинчининг тўшини ўқдан
Ғалвир қилдик, қоришди қонга.
Жилва билан ўйна, оқ дарё,
Тўлқинларинг жангни куйласин,
Едимдадир она-Сирдарё,
Ботирларга салом йўлласин.

НАЗАРМАТ.

1944 йил.

ФРОНТ ЛАВҲАЛАРИ

ТЕПАЛИКДАГИ ЖАНГ

1943 йилнинг изғиринли январь кунларининг бирида қўшинларининг кучли зарбаси остида гитлерчилар Белая Калитва шаҳарчасидан улоқтириб ташланди.

Душман катта умид боғлаган мустаҳкам истеҳкомдан ажралгач, Дон дарёсининг шимолидаги Заречний посёлкаси яқинидаги тепаликка жойлашиб, у ерни ҳам мустаҳкам мудофаа узелига айлантирган эди. Тепаликка дарёдан кечиб, ўтиб боришнинг ҳеч иложи йўқ эди. Чунки, душман дарё соҳилларига тинмай ўқ ёғдириб турарди. Дарё кўприги эса портлатилган, ҳатто соҳилларга ҳам миналар кўмиб ташланган эди.

Қулай маррага жойлашиб олган душман Нижний Попов ва Крутченский хуторига борадиган барча йўлларни кучли назорат остида сақлар, Богатовск кечувини ҳам тинмай ўққа тутиб турарди.

Душман билан шерлардек олишиб, уни изма-из қувиб келаётган кавалерия дивизияси дарё бўсағаларида тўхтаб қолган бўлса ҳам, душман ишғол қилган тепаликни қўлга киритиш учун пухта ҳозирлик кўрарди. Дивизия командири Шоймардонов олдинги отряд командири подполковник Фондеранцевни ўз ҳузурига чақириб, унга душманни тепаликдан улоқтириб ташлаш ва тепаликни ишғол қилиш тўғрисида буйруқ берди.

Подполковник Фондеранцев 23 январь кечаси соат бирда гвардиячи лейтенант Аннақилич Отаевни ўз ҳузурига чақириб, ўттиз кишидан иборат группа билан тепаликни штурм билан эгаллаш ва асосий кучлар етиб боргунча уни қўлдан бермаслик тўғрисида буйруқ берди.

Лейтенант Отаев ярим кечада ўз группаси жойлашган маррага келиб, жангчиларни сафга тизди ва уларга қўмондонликнинг буйруғини тушунтирди.

— Душман ишғол қилиб турган тепаликни қўлга киритиш вазифаси бизнинг зиммамизга юкланди,— деди у.— Разведка берган маълумотга қараганда, тепаликда юзга яқин гитлерчилар турибди. Демак, ҳар биримиз уч-тўрт гитлерчига қарши ҳаракат қилиш, айни пайтда ўзимизни ҳам эҳтиёт қилишимиз лозим.

Йигитлар тепаликка штурм қилиш учун шайланиб турган эдилар тепалик устида бирдан снарядлар портлаб, ҳамма ёқни остин-устун қила бошлади. Бу, группанинг атакага ўтиши олдидан биз томондан қилинаётган артиллерия тайёргарлиги эди.

Лейтенант С. Матагуллин батареяси душман мудофаасининг ичига қарата ўт очаётганда Отаевнинг довюрак қиличбозлари тепаликни штурм қила бошладилар...

Қўмондонликнинг тепаликни штурм билан эгаллаш тўғрисидаги жанговар буйруғи шараф билан бажарилди. Тепаликнинг қўлдан кетганидан хабар топган душман қўмондонлиги тепаликни ҳар қандай қилиб, ҳар қанча қурбон бериб бўлса ҳам совет жангчилари қўлидан тортиб олиш учун шошилинч суратда барча воситаларни ишга солди.

Орадан бир неча соат ўтгач тепалик устида душманнинг икки бомбардимончи самолёти пайдо бўлди. Орадан кўп ўтмай тўрт бронемашина ҳимоясида душман солдатлари шиддат билан тепалик томон ўрмалаб чиқа бошлади. Айланма мудофаани эгаллаган Отаевчилар тепаликка чиқиб келаётган гитлерчиларни автоматлардан қуюндай ўт очиб, пастга улоқтириб ташладилар.

Аламига чидолмаган душман яна икки танк ҳимоясида автоматчиларини жангга ташлади. Отаевчилар олдинда пулемётдан ўт очиб келаётган биринчи танкни куйдириб юбордилар, иккинчи танк тепаликка чиқаётганда мажақлаб ташланди. Душман бу гал ҳам тепалик ёнбағирларида неча-неча қурбонлар қолдириб, чекинишга мажбур бўлди.

24 январь тонг отарида гитлерчилар катта куч билан яна ҳужумга ташланди. Тепалик устида яна сон-саноқсиз снарядлар портлай бошлади. Душман бу гал Отаевчилар эгаллаган окопларга жуда яқинлашиб келган бўлса ҳам, аммо тепаликни ишғол қилолмади. Совет жангчиларининг қақшатғич зарбасига бардош беролмай яна пастликка қараб ўрмалай бошлади.

Тунда қандай ҳодисалар рўй бергани ҳеч кимга маълум эмас. Шуниси маълумки, тепаликни мудофаа қилиб турган жангчиларнинг ўқдорилари тугай деб қолган, бунинг устига полк билан алоқа ҳам узилган эди. Белая Калитва шаҳарчасининг аҳолиси кечаси билан пулемётлардан отилган ўқ ва гранаталарнинг портлаш овозларини эшитиб турганлар.

Маълум бўлишича, 25 январь тонг отарида душманнинг беш самолёти тепалик устига томон шўнғиб келиб, бомба ташлашдан ташқари пулемётлардан ҳам қуюндай ўқ ёғдирган. Душман тепаликда фақат ўнларча оч ва ҳолдан тойган, аммо матонатли жангчилар жанг олиб бораётганини билмас эди. Отаевчиларнинг сафи сийраклашиб қолганига қарамай жанг тўхтамасди. Душманнинг қутуриб қилган ҳужумига ўқ-дориси қолмаган жангчиларимиз найза ва қилич билан қарши чиқдилар.

Тепалик ёнбағирларида душманнинг 300 га яқин солдати, тўрт танки, бир бронемашинаси янчиб ташланди. Группа сўнгги ўқи қолгунча жанг қилди ва тепаликни қўлда сақлаб қолди.

Тепалик учун бўлган жангларда кўрсатган жасорати учун туркманистонлик гвардиячи лейтенант Аннақилич Отаевга ўлимидан сўнг Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Унинг йигирма тўққиз жанговар дўсти «Биринчи даражали Ватан уруши» ордени билан мукофотланди. Ҳозир Доннинг бир чеккасидаги бу номсиз тепаликда ўттиз баҳодир мангу уйқуда ётибди.

Яқинда Бошқирдистондан Белая Калитва шаҳарчасига бир хат келди. У хат дивизия газетасининг собиқ редактори А. Исоҳоновдан эди.

— Уруш даврида чиққан фронт газетаси саҳифаларини варақлаб кўзим отаевчилар группасининг жасорати ҳақидаги материалга тушди. Дарҳол уни кўчириб, сизларга юборяпман, —деб ёзган эди у.

Белая Калитвадагилар бу хатни олишлари билан жанг воқеасини тўлароқ аниқлашга киришдилар. Бу ишга биринчилардан бўлиб, шаҳарчадаги 2-мактабнинг география ўқитувчиси Анна Матвеевна Рогачева раҳбар бўлган Қизил изтопарлар киришишди. Улар изма из юриб, ўттиз қаҳрамоннинг жасорати ҳақида кишиларнинг эсдаликларини тўплай бошладилар.

Ўқувчилар тўла маълумотга эга бўлиш учун турли томонларга, архив ходимларига, кавалерия дивизиясининг собиқ жангчиларига хат йўлладилар. Улар дивизия командирлари ва ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғларини қидирдилар. Орадан кўп ўтмай, мактаб изтопарлари номига мамлакатнинг турли томонларидан хат-хабарлар кела бошлади.

Маълум бўлишича, Отаев группасида 9 миллат фарзандлари бўлиб, уларнинг ярми ўзбек йигитлари экан. Улар — Акрам Абдураҳмонов, Исмоил Азимов, Раҳмат Азимов, Малик Отахонов, Амир Мажидов, Қобил Боймуродов, Раҳим Тожиев, Сафар Зиёев, Мурод Илҳомов, Баҳром Эшқобилов, Маҳмуд Каримов, Исломхарис Қосимов, Комил Файзиев, Давлат Тўлаганов, Акрам Йўлдошевлар эди.

Ҳозирги кунда Белая Калитвада ҳарбий хизматга чақирилувчилар қаҳрамон кавалериячилар жанг қилган тепаликка чиқиб, Ватан озодлиги йўлида ўз жонини фидо қилганларга эҳтиром билан таъзим қилмоқдалар ва совет халқига, жонажон Ватанимизга муносиб фарзандлар бўлиб етишишга ваъда бермоқдалар.

Ҳурматли газетхонлар! Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги йўлида ўз жонларини фидо қилган ўзбек жангчиларини таниган, билган ёки улар билан кавалериячилар дивизиясида бирга хизмат қилган кишилар бўлса, редакциямизга хабар қилишларини сўраймиз.

Адҳам РАҲМАТ.

ДЎСТ СОҒИНЧИ

Ҳаммаси район милиция бўлимига келган мактубдан бошланди. Уни Луганскдан Николай Голосной йўллаган эди.

«Мен ўз қуролдош дўстим Раҳим Эшонхўжаевни излаяпман. У билан 10-гвардиячи ҳаво-десант дивизиясининг 5-артиллерия полкида бирга жанг қилган эдик. Старший сержант Эшонхўжаев бизнинг тўпга командир эди...»

Чекиниб бораётган душман жон талвасасида пайт пойлаб қарши ҳужумга ўтиб қўярди. Балатон кўли яқинида шундай бўлди. Раҳим бошлиқ тўпчилар душманни қувиб келиб, кўл соҳилидаги йўл бўйига эндигина тушган ҳам эдиларки, душман улар устига кетма-кет снарядлар ёғдира бошлади. Бир зумда ҳаммаёқ остин-устун бўлиб кетди. Взвод командири Туралиев билан тўп командири Эшонхўжаев снаряд парчасидан қаттиқ яраландилар. Ваня эса ҳалок бўлди.

Фақат Николай Голосной омон қолганди. У шоша-пиша олдин взвод командирини, сўнг эса тўп командирини опичлаб, жанг майдонидан четроққа олиб чиқа бошлади. Бахтига асфальт йўл бўйлаб мина ташийдиган арава келаётган эди. Дарҳол аравадаги яшчикларни ерга туширди-да, улар ўрнига ярадорларни жойлади. Ўзи эса яна жангга кириб кетди.

Ўшанда Раҳимнинг янгийўллик эканлигини Николай эслаб қолган эди. Қанча-қанча қорлар ёғилди, излар босилди. Аммо Раҳим Николайнинг хотирасидан чиқмади. Ниҳоят ўз қуролдош дўстини суриштириб Янгийўл район милиция бўлими бошлиғи номига мактуб йўллади.

Хат ўз эгасини енгилгина топди. Чунки Раҳим ака Эшонхўжаевни янгийўлликларнинг ҳаммаси яхши танирди. Раҳим аканинг уруш йилларида кўрсатган мардлиги ва жасорати ҳар йиғинда тилга олинарди. У душманни қувиб, бутун Европа шаҳарларини кезиб чиқди. Фашистлар таслим бўлганидан кейингина она қишлоғига қайтиб, яна деҳқончилик қила бошлади.

Олдин бригадага бош бўлди, сўнг агрономликка кўтаришди. Орадан яна кўп ўтмай коммунистлар уни ўзларига дарга қилиб сайлашди. Шу-шу Раҳим ака Эшонхўжаев илғор «Коммунизм» колхози партия ташкилотига раҳбарлик қилиб келмоқда. Омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини ошириб, йил сайин пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқда. Тинч меҳнат фронтида кўрсатган ғайрати учун «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирланди.

Раҳим ака олдин ҳам бир-икки қуролдош дўстларидан мактуб олганди. Вақтида уларга жавоб ёзганди. Николайнинг хатини олгандан кейин миясига бир фикр келиб урилди. Олисдан хат йўллаётган дўстлар ҳозир бир-бирларидан хабардормиканлар? Раҳим ака шуни ўйлаб яна жавоб ёзишга ўтирди. Мактубда қуролдош дўстларидан ким қаерда яшаётгани, ўз ҳаёти, фронт лавҳалари — ҳамма-ҳаммасини тилга олди. Шундан кейин ёзишмалар кўлами яна ҳам кенгайди. Орадан кўп ўтмай, яна бир қуролдошлари — Балатон кўли соҳилида яраланган взвод командири Хайргали Туралиев «топилди». У қўшни Қозоғистонда зоотехник бўлиб ишлаётган экан.

Раҳим ака Хайргали билан Дунай, Днестр дарёларини бирга кечиб ўтган, Руминия, Болгария, Венгрия учун жанг қилган эди. Хат орқали қайта топишган қуролдошлар ҳозир дийдор кўришиш тараддудига тушишган. Тўкин дастурхон атрофида улар ўз йўлларига яна бир бор назар ташлайдилар, ўша жанговар йилларни биргалашиб хотирлайдилар.

Ж. НОСИРОВ.

СУРАТДА: Раҳим Эшонхўжаев (чапда) ўз қуролдош дўстлари Николай Коробченко ва Владимир Адимов билан бирга.

ҚУРОЛДОШЛАРНИ ИЗЛАЙМАН

Самарқанд, Чирчиқ ва Ашхабодда ҳарбий тайёргарликдан ўтгач 1943 йил ноябрида жангга кирган эдик. Тошкентлик Саидқодир, Мансур, Шариф, Наманганлан Нортожи каби йигитлар мен билан бирга эди. Минг афсуски, уларнинг фамилияси ёдимда йўқ. Биринчи Украина фронтида Михайлюк командирлик қилаётган ротанинг Фоменко бошлиқ бўлинмасида жанг қилиб Украинанинг Винница, Хмельницкий, Львов каби шаҳарларини озод қилишда қатнашдик. Ушанда ҳар бир кўча, ҳар бир уй учун тенгсиз жанглар борди. Нене азаматлар озодлик йўлида жонфидолик кўрсатдилар.

Львов учун бўлаётган жангларнинг бирида снарядларнинг кучли портлашидан қаттиқ яраландим ва контужен бўлиб қолдим. Туладаги госпиталда даволангач ўз она юртим Узбекистонга қайтиб келдим. Чунки энди жанг қилишга яроқсиз бўлиб қолган эдим.

Ҳозир беихтиёр ўша жанговар йилларни эслаб кетаман. 879-ўқчи полкида мен билан бирга жанг қилган автоматчи дўстларим кўз олдимга келади. Улар ҳозир қаерда экан? Қани энди қуролдош дўстларимни топсам, улар билан дилдан суҳбат қурсам. Ҳозир мен Юнусобод кўчасидаги 132-уйда истиқомат қилмоқдаман.

Йўлдош АБДУРАҲИМОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.

РАЗВЕДҚАЧИ

У тўқимачилик комбинатида ишларди. Олдинига тўрт станокни бошқарди. Кейинчалик маҳорати оша бориб, 8—12 та станокни бошқаришга ўтди. Дўстлари билан биргаликда 1937 йилда тўқувчи-стахановчиларнинг биринчи Бутуниттифоқ слетида қатнашди. Тинч меҳнатни уруш бузди. Ҳасан Исломов ҳам бошқа ҳамкасблари қатори қўлига қурол олиб, Ватан ҳимоясига отланди.

...Ахборот олиб келгани коммунист Ҳасан Исломов билан 7 та разведкачи навбатдаги операцияга отланди. Уларнинг ҳаммаси иродали, бақувват йигитлар эди. Олдин қош қорайишини пойлашди, сўнг немислар турган истеҳком томон 70 метрлик хандақ қазишди. Атроф жим-жит. Лейтенант Ҳасан Исломов фашист қоровулларининг ҳаракатини синчковлик билан кузатиб турибди. Улар ҳар ярим соатда алмашинишаяпти.

Ҳасан Исломов дўсти Мамед Алиев билан қоровулни тирик қўлга олишга жазм қилишди. Бошқа разведкачилар эса штабга тўсатдан бостириб кириш планини тузишди. Белгиланган вақтда ҳужум бошланди.

Қўлга тушган фашистларнинг бири офицер эди. Қолганлари оддий солдатлар. Разведкачилар уларни ўз штабларига олиб келишгач, тиллари очилди. Улар Орёлда жойлашган эс-эсчилар группаси ҳақида бор маълумотнинг ҳаммасини беришди. Шу маълумотлар асосида совет қисмлари Орёл яқинидаги Красное қишлоғи томон ҳужум бошлади.

Қишлоқ олти марта қўлдан қўлга ўтди. Старший лейтенант Ҳасан Исломов бошчилигидаги пулемётчилар ротаси охири қишлоқни айланиб ўтган Неручь дарёсини кесиб ўтиб, душманнинг орқа томонидан ёмғирдек ўқ ёғдирди. Тўсатдан бўлган ҳужум душманни саросимага тушириб қўйди. То ҳаёлларини йиғиб, пулемётчиларга қарши курашмоқ учун кучларни бирлаштиргунча неча юзлаб фашист ер тишлади. Охирги душман катта куч билан биқинга ханжардек ёриб кирган пулемётчиларни даф қилиш пайига тушди. Тенгсиз жангда Ҳасан Исломов кўзларидан қаттиқ яраланди. Шундан кейин у қайта жангга киролмади.

Разведкада ҳам, душман билан юзма-юз жангларда ҳам мардлик намуналарини кўрсатган старший лейтенант Ҳ. Исломов Москва, Сталинград, Орёл учун бўлган жангларда жон олиб жон берди. Кўкрагидаги Қизил юлдуз, биринчи даражали Улуғ Ватан уруши орденлари, қатор жанговар медаллар Ҳасан ака кўрсатган қаҳрамонликнинг гувоҳидир. Фронтдан қайтгач, у тинмай ўқиди, меҳнат қилди. Педагог сифатида ёшлар ҳурматини қозонди.

О. РИЗАЕВ.

ЁДГОРЛИК

Улуғ Ватан уруши йилларида Т-34 маркали совет танкларининг жанговар шуҳрати бутун оламга ёйилди. Танкларимиз Курск, Киев, Минск ва бошқа шаҳарлар учун бўлган жангларда фашист техникасидан ўз устунлигини кўрсатди. Бу танклар тез ҳаракат билан ёмғирдек ўқ ёғдириб, душманни саросимага тушириб қўйди. Совет техникаси шарафига ёдгорлик сифатида Тошкентнинг М. Горький проспектида Т-34 танки ўрнатилди. Суратда: Т-34 танкини кўриб турибсиз.

В. Таран фотоси.

Ғ. Қодиров раҳбарлигидаги Наманган дорбозлар группаси Тошкентда меҳмон бўлиб турибди. Улар Бутуниттифоқ Халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг биринчи даражали дипломи билан тақдирланишган. Кўпгина шаҳарларда гастролларда бўлиб томошабинлар ҳурматини қозонишган. Дорбозлар Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида ўз санъатларини намойиш қилмоқдалар. Суратларда: (юқорида) группанинг энг ёш аъзоси Муҳаммаджон Қодиров дор устида. Пастда эса дорбозлар музика ансамблини кўриб турибсиз.

В. Таран фотолари.

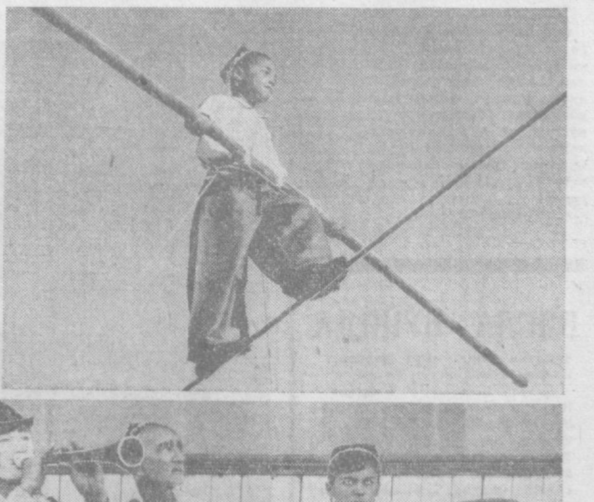

ДАЛА КИНОЭКРАНЛАРИ

Ўрта Чирчиқ район қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов пунктлари ишчилари ва хизматчилари касаба союзи комитетининг автоклуби қош қорайган маҳал Энгельс номли колхозга кириб келди. Бадиий фильм намойиш қилингандан сўнг колхозчиларга пахтачиликдаги илғор тажриба тўғрисида қисқа метражли ленталар кўрсатилди.

Автоклуб киномеханиги Раҳим Турғунов қишлоқ хўжалиги фильмларининг республика фестивалида актив иштирок этмоқда. У бу фильмлар ҳақида пахтакорларга, механизаторларга, чорвадорларга олдиндан хабар бериб қўяди. Кинофильмлар дала шийпонларида ва чорвачилик фермаларида тушлик танаффус вақтида намойиш қилинади. Фильмларни кўрсатиш учун автоклубда махсус чодир бор.

Ҳозирги кундаги республика кинофестивалида республика касаба союзларининг мингга яқин кино установка ва кўчма кинолари иштирок этмоқда. Колхоз ва совхоз клубларининг экранларида, дала шийпонларида пахтачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик, узумчилик, чорвачилик, ирригация, механизация, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини химиялаштириш тўғрисида кино фильмлар намойиш қилинмоқда.

Қишлоқ клублари янги кинотехника билан бойитилмоқда. Бу йил қишлоқ клубларига юздан ортиқ аппарат комплектлари, ўнлаб кинопередвижкалар юборилди. (ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСИ

Оҳангарон районида ўн минг бошга мўлжалланган янги чорвачилик комплекси қурилмоқда. Комплексда молларни боқиш, парваришлаш ишлари тўла механизациялашган ва автоматлашган бўлади. Қурувчилар бу улкан объектни республикамиз олтин тўйи нишонланадиган кунгача топширишга қарор қилганлар.

Комплекс тўла қувват билан ишга тушгач, ҳар йили давлатга 400 тоннадан ортиқ юқори сифатли гўшт топширилади. Моллар учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш йўлида 7-совхоз чорвадорлари астойдил меҳнат қилмоқда. Шу йилнинг ўзида бир ярим минг гектардан ортиқ майдонга озуқа экилади. Комплекс механизациялаштирилган учта ем-хашак етиштириш бригадаси ҳозир озуқа жамғариш ишларини қизғин олиб бормоқда.

Қуйи Чирчиқ районидаги Волков номли, «Коммунизм» совхозлари ва Свердлов номли колхозда ҳам янги сутчилик комплекси қурилиши ишлари олиб борилмоқда.

ДУНЁ ОВОЗИ

чет эл хабарлари

КИПРДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

БАЙРУТ, 22 июль. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан соат 15 да (Москва вақти билан 17да) Кипрда БМТ Хавфсизлик кенгашининг қарорига биноан ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битим кучга кирди. Туркия қўмондонлиги ўзининг Кипрдаги қўшинларига ўт очишни тўхтатиш тўғрисида кўрсатма берди. Исёнчилар қўлидаги Никозия радиоси ҳам миллий гвардия қисмларига шу ҳақда фармойиш берди.

Никозиядан олинган маълумотларга қараганда, ўт очиш тўхтатилганлиги тўғрисидаги хабарни Кипр аҳолиси мамнуният билан кутиб олган. Ороллдаги шаҳарларда ва аҳоли пунктларида магазинлар ҳамда бензин қўйиш станциялари очила бошлади. Бироқ аҳоли ҳамон безовта бўлиб, иккиланиб турибди.

АНҚАРА, 22 июль. (ТАСС). Туркия бош штабининг бу ерда эълон қилинган хабарида айтилишича, Греция билан Туркия ўт очишни тўхтатишга қарор қилганликлари тўғрисидаги хабардан кейин Кипрнинг бир қанча аҳоли пунктларида, жумладан Фамагустада кипрлик турклар қирғин қилина бошланган.

Ахборотда айтилишича, башарти бу қирғин тўхтатилмаса Туркия авиацияси ўт очиш тўхтатилгандан кейин ҳам бомбардимон қилишни давом эттиради.

АНҚАРА, 22 июль, (ТАСС). Туркия бош министри Б. Эжевит бугун радио орқали гапириб айтдики, Туркия «БМТ қарорларини ҳурмат қилувчи мамлакат бўлганлиги учун хавфсизлик кенгашининг Кипрда ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги резолюциясига бўйсунишга рози бўлди».

Ўтган икки кун ичида, деди у, Туркия қуролли кучлари Кипрдаги операциялар натижасида ўз мақсадларига эришди. Кирения шаҳри, деди бош министр, тўла-тўкис Туркия қуролли кучлари назорати остида турибди. Улар Кирения билан Никозиянинг турклар яшайдиган кварталн ўртасидаги йўлни ҳам назорат қилиб турибдилар.

ТУРКИЯ БОШ МИНИСТРИНИНГ БАЁНОТИ

АНҚАРА, 22 июль. (ТАСС). Туркия бош министри Булент Эжевит бугун қуйидагиларни айтди: БМТ Хавфсизлик кенгашининг резолюциясига мувофиқ менинг мамлакатим Кипрда ўт очишни 22 июль Гринвич вақти билан соат 14.00 да (Москва вақти билан 17.00да) тўхтатишга рози бўлди.

Туркия БМТ қарорларига риоя этувчи тинчликсевар мамлакат сифатида шу қарорни қабул қилганлигини бош министр таъкидлаб ўтди.

АФИНА РАДИОСИНИНГ АХБОРОТИ

АФИНА, 22 июль. (ТАСС). Греция ҳукумати шуни маълум қиладики, Хавфсизлик кенгашининг резолюциясига биноан 22 июль Гринвич вақти билан соат 14.00 да (Москва вақти билан 17.00 да) Кипрда ўт очишни тўхтатиш тўғрисида бир битимга келинди, дейилади Афина радиоси орқали эшиттирилган ахборотда.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИНИНГ СЕССИЯСИ

ДЕҲЛИ, 22 июль. (ТАСС). Бугун бу ерда Ҳиндистон парламенти — мамлакат қонун чиқарувчи олий органининг сессияси очилди. Сессиянинг кун тартибига мувофиқ, Ҳиндистоннинг иқтисодий тараққиётига доир масалалар қараб чиқилади, парламентнинг аввалги сессиясидан буён ўтган даврда президент томонидан чиқарилган фармонлар муҳокама қилинади. Депутатлар Ҳиндистоннинг ташқи сиёсий йўлига доир масалаларни ва ҳукуматнинг халқаро майдондаги тадбирларини ҳам қараб чиқишлари керак.

Польша Халқ Республикасининг кичик гражданлари. Бу бахтиёрларнинг келажаги порлоқ. Улар уруш нима, иқтисодий адолатсизлик нима эканлигини билишмайди. Республикада кичкинтойларнинг меҳнатсевар, коммунистик жамиятнинг муносиб қурувчилари бўлиб етишишлари учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Суратда: Краков мактабларининг биридаги хор коллективи қатнашчилари.

ЦАФ-ТАСС фотоси.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

МОСКВА ОЛИМПИАДА: 80 ни ТАКЛИФ ЭТАДИ

Яқинда 1980 йилда ўтказиладиган қишки ва ёзги олимпиада ўйинларини ўз шаҳарларида ўтказишга даъвогар бўлган мамлакатлар Халқаро Олимпиада Комитети адресига махсус сўроқ варақасидаги саволларга ўз жавобини йўллади. Даъвогарларнинг бу жавоблари эҳтимол олимпиада ўтказиладиган жойларни узил-кесил аниқлашда муҳим роль ўйнаса керак. Халқаро Олипмиада Комитетининг Вена шаҳрида шу йилнинг октябрь ойида бўладиган сессиясида бўлажак олимпиада ўтказиладиган жой белгиланади.

Бу ўринда Халқаро Олимпиада Комитетининг анъанавий анкетаси ҳақида гап бораётгани йўқ, балки махсус сўроқ варақалари ҳақида сўз боряпти. Бу варақанинг пайдо бўлиши тасодифий эмас.

Кейинги кезлардаги бир қатор воқеалар у ёки бу Олимпиада мусобақаларини ташкилотчиларнинг берган ваъдаларига кўра ўтказишда жиддий ташвиш ва камчиликларга дуч келинмоқда. Мисол учун Американинг Денвер шаҳрига 1976 йилги қишки Олимпиадани ўтказиш рухсати берилган эди. Кутилмаганда бу шаҳар аҳолиси Олимпиада мусобақаларини ўтказишга қаршилик билдирди. Австриянинг Инсбрук шаҳри ўз вақтида отилиб чиқиб, Олимпиадани таклиф этди. 1976 йилги ёзги Олимпиадага даъвогар бўлган Монреалда ҳам жуда мураккаб вазият содир бўлди. Олимпиадани ўз шаҳрида ўтказишга рухсат олган Канаданинг бу шаҳри кейинчалик берган кўпгина ваъдаларидан юз ўгирди. Бу қийинчиликлар спорт иншоотлари, тайёргарлик ишларини молиявий планлаштириш, Олимпиада қишлоғини жиҳозлаш ва бошқа масалалар эди. Ниҳоят ҳозирда Москва билан рақобатлик қилаётган Лос-Анжелос шаҳрининг мэри Том Брэдли таъкидлашича, шаҳар аҳолиси ўртасида референдум ўтказиш ниятидадир. Бунда Олимпиада — 80 ни ташкил этиш масаласи кўрилади. Москва, СССР Миллий Олимпиада комитети қуйидагича кафолат беради: агар Олимпиада мусобақаларини Москвада ўтказишга қарор қилинса, бу ҳолда СССР Миллий Олимпиада комитети мавжуд қоида ва низомларга тўла амал қилади. СССР Олий Совети Президуми томонидан Халқаро Олимпиада Комитети адресига йўлланган мактубда бу ҳақда батафсил кафолат берилади. Совет ҳукумати, Совет давлати ва жамоат ташкилотлари Москва Совети ва СССР Миллий Олимпиада комитетининг 1980 йилги Олимпиада ўйинларини Москвада ўтказиш ҳақидаги таклифини, тўла қўллаб-қувватлайди ҳамда ташкилотчиларга тўла ва ҳар томонлама ёрдам беришга ваъда қилади.

Бизнинг мамлакатимизда Олимпиада мусобақаларини ўтказишга халақит берадиган ёки уни чеклайдиган ҳеч қандай қонун ва одатлар йўқ.

Халқаро Олимпиада комитети тан олган барча шахслар ва командаларга СССРга келиш ҳақида рухсат берилади.

Халқаро Олимпиада комитетининг Олимпиада мусобақаларини турли мамлакатларга телевидение орқали кўрсатиш ҳақидаги бўлган қизиқиши тушунарлидир. Халқаро Олимпиада комитети телекампаниялардан тушадиган маблағнинг бир қисмини Африка, Осиё, Латин Америкаси мамлакатларида Олимпиада ҳаракатининг ривожланишига ёрдам тариқасида беради.

СССР Миллий Олимпиада комитети Халқаро Олимпиада ижрокомига йўллаган жавобида Совет телевидениеси Москва Олимпиадасини турли мамлакатларнинг, барча қитъаларнинг юз миллионлаб кишилари кўришлари учун ҳамма имкониятни ишга солади деб ваъда беради.

Мамлакатимизда энг қатъий талабларга жавоб берадиган йирик спорт комплекслари мавжуд. В. И. Ленин номли стадион, Сокольникидаги спорт саройи, Крилацкдаги эшкак эшиш канали ана шулар жумласидандир. Москвани реконструкция қилиш бош планига мувофиқ 1980 йилга келиб юксак талабларга жавоб берадиган янги спорт иншоотлари бунёд этилади.

Москва Олимпиада меҳмонлари — спортчиларни, судьяларни, журналистларни, расмий кишиларни, шунингдек олимпиаданинг кўпсонли меҳмонлари, чет эл туристларини жойлаштиришда ҳам ҳеч қандай қийинчиликка дуч келмайди.

СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин Халқаро Олимпиада Комитети президенти Лорд Килланин билан бўлган учрашувда Совет ҳукумати Москвада олимпиада—80ни ўтказишни таклиф қилар экан, бундан у ҳеч қандай иқтисодий қулайликларни ёки фойдани назарда тутмаётганлигини таъкидлади. Олимпиада ташкилотчилари Москвадаги Олимпиада—80 ўйинларини бутун жаҳон ёшларининг спорт байрамига айланишига, СССРга келган барча меҳмонлар совет кишиларининг ҳаёти, мамлакатнинг турли соҳаларда эришган ютуқлари билан танишишга имкон яратиб беради. Олимпиадага ўхшаш мусобақалар, учрашувлар ўзаро ҳамкорликни ва дўстликни мустаҳкамлаш йўлида хизмат қилиши лозим.

Москва бир неча марталаб йирик халқаро мусобақаларнинг, жумладан, Умумжаҳон универсиадаси, спортнинг айрим турлари бўйича Европа ва жаҳон чемпионатларини ўтказган шаҳар. Бундай турнирларнинг ҳар бири маълумки, мазкур халқаро спорт федерацияларининг юксак баҳосига сазовор бўлган. Пойтахтимиз йирик комплекс мусобақаларни ўтказишда ҳам катта тажрибага эга. Шу ўринда СССР халқларининг анъанавий спартакиадасини эсга олиб ўтиш ўринлидир. Бу мусобақанинг финали Москвада чет эллик шарҳловчиларнинг таъкидлашича, Олимпиада ўйинлари мавқе даражасида ўтказилади. СССР миллий спорт федерациялари юксак малакали кадрларга ҳамда барча Олимпиада спорт турлари бўйича арбитрларга эга. Москва ҳар қандай, ҳатто энг кенгайтирилган программани, Халқаро Олимпиада Комитети 1980 йилда ўтказиши зарур деб ҳисобланган мусобақалар программасини қабул қилишга тайёр.

Москва ўз номзодини тавсия этар экан, Халқаро Олимпиада Комитетининг Олимпиада ўйинларини ташкил этишда қитъаларга навбат беришдаги яхши анъанасини эсга олди. Агар Олимпиада мусобақалари Канададан кейин Европада ўтказилгудек бўлса, бу мантиққа мос ва айни муддао бўлур эди. Бунинг устига Олимпиада мусобақалари ҳали бирор марта ҳам социалистик мамлакатларда ўтказилган эмас. Ваҳоланки, социалистик мамлакатлар спортчиларининг номи ва эришган мувафақиятлари Халқаро Олимпиада ҳаракати олдида жуда каттадир. Халқаро Олимпиада Комитетининг октябрь ойидаги сессиясининг қарори бизнинг пойтахтимиз фойдасига ҳал бўлгудек бўлса, бу хабар ҳаққоният сифатида қизғин кутиб олинади.

К. АНДРИАНОВ,
СССР Миллий Олимпиада Комитетининг раиси. (АПН).

СОВЕТ ФУТБОЛЧИЛАРИ — ТУРНИР ҒОЛИБИ

Польша Халқ Республикасининг 30 йиллиги шарафига ўтказилган халқаро турнирда совет футболчилари муваффақиятли иштирок этдилар. Улар биринчи учрашувда София терма командасини 5:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Тўпларнинг учтасини киевлик Олег Блохин ва биттадан ереванлик Андриасян ва тошкентлик Хадзипанагис киритдилар.

Навбатдаги учрашувда Варшава терма командаси билан СССР футболчилари беллашдилар. Бу гал ҳам ватандошларимиз зўр кўтаринки руҳ билан ўйнаб, 3:0 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

Ҳисобни 28-минутда Блохин очди. Иккинчи бўлимда футболчиларимиз активлиги яна ҳам кучайди. Шепель ўрнига майдонга тушган пахтакорчи Хадзипанагис сўл қанотдан бир неча хавфли ҳужумлар уюштирди. Навбатдаги ҳужумда у икки ҳимоячини алдаб ўтиб, тўпни дарвоза олдида пайдо бўлган Блохинга аниқ ошириб берди. Блохин бу қулай имкониятдан унумли фойдаланиб, ҳисобни яна оширди. Ўйин тугашига яқин Занозанян мезбонлар дарвозасига учинчи тўпни киритди. Шу тариқа совет футболчилари халқаро турнир ғолиби бўлишди.

ҚИЛИЧБОЗЛАРИМИЗ ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Қиличбозларнинг Гренобль шаҳрида ўтаётган жаҳон чемпионатида совет рапирачилари ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Улар Голландия, ГФР ва Франция терма командаларини мағлубиятга учратиб, финалда Польша командаси устидан 8:6 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

Чемпионатда тошкентлик Собир Рўзиев ҳам иштирок этмоқда. У ГФР командаси билан бўлган учрашувда ўз маҳоратини намойиш қилди ва икки жангда ғолиб чиқди.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ●

„БАҒРИ КЕНГ ЎЗБЕКИСТОН“

Ойнаванд коридор деворларидаги нақшлар кўзни қамаштиргудек, жилвали. Қадимий шарқ услубида ганчдан ишланаётган нақшларни усталар «Пахта» деб аташибди. Уларни ўймакор уста Маҳмуд Усмоновнинг шогирдлари яратишяпти.

— Уста Маҳмуд аканинг ганч ўймакорлиги мактабига биз ҳаммамиз ёшлигимиздан қатнашганмиз, — дейди ганчкор Фотиҳжон Файзуллаев, — ҳозирда ўз ишининг устаси бўлиб қолган Фахриддин Ҳамдамов, Мўминжон Султонов, Умарали Омонов ва бошқалар билан биргаликда шаҳримизнинг яна бир кўрки бўлиб қоладиган мана шу меҳмонхонани безашда иштирок этмоқдамиз.

Ўн етти қаватли «Ўзбекистон» меҳмонхонаси қурилиши ҳозир сўнгги босқичда. Асосий иш бажарилган — бино қоматини аллақачон ростлаган. Ёрдамчи ускуналарни монтажлаш, пардозлаш, мебелларни ўрнатиш ишлари қизғин боряпти. Меҳмонхона Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейигача фойдаланишга топширилади.

— Меҳмонхона 930 ўринли бўлиб, хоналар бир ва икки кишига мўлжалланган, — дейди меҳмонхона қурилиши дирекциясининг бош инженери А. Кравцов. — Кўпчилик номерлар ярим автомат равишда суриладиган ички деворга эга. Бу деворлар номерни икки қисмга — ётоқхона ва даҳлизга ажратиб туради. Хоналарга аъло сифатли паркет пол ётқизилган. Марказлашган кондеционер система хоналарга мўътадил салқин ҳаво бериб туради. Номерларда радио, телевизор, телефон ўрнатилади, замонавий мебель қўйилади.

Кун чиқар томондаги хоналарда яшайдиган меҳмонлар шаҳар жамолини алоҳида балконлардан туриб, томоша қилиш имкониятига эга бўладилар. Ғарбий фасаддаги хоналарни чиройли шаклда ишланган гулпанжаралар қуёш тафтидан тўсиб туради. Юқори қаватларда турувчи кишилар учун Финляндиянинг «Коне» фирмасида тайёрланган, секундига 2,5 метр тезликда ҳаракатланувчи 4 та лифт хизмат қилади.

— Меҳмонхона қурилишида қандай материаллардан фойдаланилди?

— Темир-бетон конструкцияларини Тўйтепа заводи етказиб берди. Ички ва ташқи деворлар, шифтларни пардозлашда Ғозғон мармари, арман травертини, акмиграи ва чет элдан келтирилган правертон ишлатилди, — изоҳ беради А. Кравцов.

Меҳмонхона саҳнида ёзги сузиш бассейни, четларидан шаффоф сув отилиб турадиган ҳовуз барпо қилиняпти. Энг юқори қаватда томоша галереяси жойлашади. Кумушсимон пешайвонли ресторан, кафе, бар, зиёфат залида малакали ошпаз, официантлар хизмат кўрсатишади. Ҳар қаватда буфетлар ишлайди.

«Ўзбекистон» меҳмонхонасининг атрофи боғ бўлади. Гулзорлар бунёд этилади. Меҳмонлар очиқ ҳавода сайр қилишлари, гулзорлар бўйида ва дарахтлар тагига қўйилган ўриндиқларда ҳордиқ чиқаришлари мумкин.

А. АБДУБАННОПОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЮЛҒИЧ КАССИР

Тошкент шаҳрининг Салор автостанцияси ҳар куни йўловчилар билан гавжум. Бундан фойдаланган баъзи кассирлар меҳнаткашлар ҳақига хиёнат қилишяпти. Биринчи кассада ишлаётган З. М. Миронова худди ана шундай юлғичлардан бўлиб чиқди.

Шу йилнинг 17 июль куни бир группа йўловчилар Тошкент — Чирчиқ автобусига билет олиш учун навбат кутиб туришган эди. Кутилмаганда кассир эълон қилди:

— Бу рейсга билет қолмади. Лекин, ўринсиз билет сотишим мумкин.

Ғала-ғовур кўтарилди. Ҳамма ўзини касса туйнугига урди. Бундан фойдаланган З. М. Миронова Тошкентдан Чирчиққа қадар 60 тийин ўрнига бир сўмдан ола бошлади. Навбат Х. Қ. деган кишига келганида Миронова дўқ-пўписа қилиб, 60 тийинлик тангани туйнукдан ташқарига улоқтириб ташлади. Нега десангиз, Х. Қ. ҳақини талаб қилиб «Мендан билетга бир сўм олдингиз-ку, бунинг устига ўрни кўрсатилмаган, тағин писанда қилиб тангаларни отиб юборяпсиз» деган эди.

Ҳа, З. М. Миронова ундан 60 тийин ўрнига бир сўм пул олиб, битта билетдан 40 тийини ўмариб қолган эди. Йўловчиларнинг аралашуви билан ортиқча олган пулни эгасига қайтариб беришга мажбур бўлди.

Гап қирқ тийинда эмас. Гап — виждонда, ҳалоллик ва покизаликда! Буни негадир З. М. Миронова унутиб қўйган?

З. ОРИПОВ.

СТУДЕНТЛАРГА МУКОФОТЛАР

Студентлар илмий жамияти эндиликда ҳар бир олий ўқув юртида ишлаб турибди. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг ижодкор студентлари ҳам жиддий ютуқларни қўлга киритдилар.

Ўтган йили институт ректорати 30 нафар ижодкор студентга ёрлиқ ва пул мукофотлари берган эди. 20 га яқин йигит-қиз эса Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг фахрий ёрлиқларини олди.

Иттифоқ миқёсида ўтказилган конференцияда ғолиб чиққан институт студентларидан икки киши СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги значоги ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг диплома билан тақдирланди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30—Ўқувчилар учун кўрсатув. 13.00—Жаҳон халқлари ижоди. 13.35 — **Тайинланиш** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 14.40 — Концерт. 15.05 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 —Телефильм. 19.05 — Концерт. 19.35 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.05— «АХБОРОТ». 20.20 — «Прогресс» программаси. 20.50 — Ўн минут музика. 21.00—«АХБОРОТ». 21.20 — «Гўзал» ансамблининг концерти. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — **Ёвойи капитан** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — ТОШКЕНТ. 11.00— **Уруш ва тинчлик** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 15.40 — МОСКВА. 15.45— Фан оламида. 16.15 — Концерт. 16.30 — Беш йиллик қурилишларида. 17.05 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 13-серияси). 18.05 — Янгиликлар. 18.15 — Болалар учун эртак. 18.30 — Янгра, барабан! 19.00 — Тинчлик ва ўзаро ҳамкорлик йўлидан. 19.40 — Концерт. 19.50 — **Тайинланиш** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 21.00 —**«Голубой огонёк»** саҳифаларида. 21.40—А. Қешоков шеърлари. 22.00 — Жанговар постда (Тошкент). 22.30 — Ҳужжатли экран. 23.45 — Енгил атлётика бўйича СССР чемпионати.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — **Умид кулбаси** (бадиий фильм). 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 21.00 — **Ҳамза** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бинафша ранг акация — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Океан — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Жар ёқасида — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Соҳилга тушиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Оқ атир гул — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Кумуш кўл хазинаси — ТЕЛЬМАН номли.

Соҳилга тушиш — «ХИВА».

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» га қарашли «ТАШИНЖСТРОЙ» трестининг Шарқий Сибирь Иркутск областининг Бармакан ўрмон саноати хўжалигида янги ташкил этилган

КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИГА

йўл инженерлари, йўл қурувчилари, таъминот бўлими бошлиғи, кадрлар бўйича катта инженер, бош бухгалтер, ҳисобчилар, иқтисодчилар, йўл ишчилари, экскаваторчилар, бульдозерчилар, йўл машиналари ва қурилиш машиналари ремонти бўйича шофёрлар ва слесарлар, дурадгорлар ва бошқа ишчилар

КЕРАК

Иш даврида барча ишга юборилганлар турар жой билан таъминланадилар.

Меҳнат ҳақи — Шарқий Сибирь КЗОТига мувофиқ тўланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 03591.